

SHRnutí LEGISLATIVY
Květen 2024

Nařízení EU o metanu: Klíčové prvky kompromisní dohody

Obecné hodnocení

15. listopadu 2023, téměř dva roky po původním návrhu Evropské komise, dosáhly evropské instituce [konečné dohody](#) o znění nařízení EU o metanu. Jedná se o první celoevropské nařízení, které se zabývá emisemi metanu, hlavní složky fosilního plynu.

Po dlouhých jednáních a [opakovaných pokusech](#) o rozmělnění obsahu právních předpisů ze strany fosilního průmyslu nakonec Evropský parlament a členské státy dosáhly dohody. Jedná se o **první krok správným směrem**, neboť nařízení zavádí nové požadavky pro odvětví ropy, zemního plynu a uhlí na měření, vykazování a ověřování emisí metanu (tzv. pravidla MRV) a přidává opatření ke snižování emisí metanu pomocí pravidel pro úniky, detekci a opravy (LDAR) a zákaz běžného vypouštění a spalování (BRVF). Pravidla monitorování a vykazování emisí a některé další smluvní povinnosti budou rozšířeny také na emise z dovážených zdrojů energie, které tvoří největší podíl spotřeby EU.

To však nestačí. Chybí několik zásadních prvků, které ohrožují potenciál nařízení účinně snížit emise metanu v energetice EU:

- Konkrétní mitigační opatření (LDAR, BRVF) se nevztahují na dovážené zdroje energie; **časový rámec pro zavedení maximální míry úniku metanu byl navíc prodloužen tak, že je díky tomu nařízení neslučitelné s poslední [zprávou](#) Mezinárodní energetické agentury (IEA) o emisích metanu**, a také se závazky [Globálního metanového závazku](#) (do roku 2030 snížit celosvětové emise metanu nejméně o 30 % oproti úrovni roku 2020);
- Metan je hlavní složkou fosilního plynu, nařízení ale neobsahuje **zastřešující cíl snížení emisí metanu**, jak navrhoval Evropský parlament, ani nezmiňuje snížení emisí metanu v rámci **dlouhodobé strategie postupného ukončení využívání fosilních paliv**.

- **Nařízení se nevztahuje na petrochemický sektor, přestože ten se stává největší hnací silou světové poptávky po ropě** a Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že do roku 2030 spotřebuje dalších 56 miliard metrů krychlových fosilního plynu a do roku 2050 83 miliard metrů krychlových.

Proč musíme snižovat emise právě teď?

1. **Skleníkový efekt:** metan je mimořádně silný skleníkový plyn, který má v horizontu 20 let více než 80 krát vyšší oteplovací schopnost než oxid uhličitý (CO₂). Zatímco CO₂ je hlavním přispěvatelem k dlouhodobé změně klimatu, snížení emisí metanu může mít bezprostřednější dopad na zpomalení globálního oteplování.
2. **Plnění klimatických cílů:** hlavním cílem Pařížské dohody je omezit globální oteplování výrazně pod 2 °C a v ideálním případě ne více než 1,5 °C nad úroveň před průmyslovou revolucí. Rychlé snížení emisí metanu je pro dosažení těchto cílů zásadní, zejména proto, že celosvětové emise metanu stále rostou.
3. **Kvalita ovzduší a veřejné zdraví:** emise metanu jsou často doprovázeny dalšími znečišťujícími látkami, jako jsou těkavé organické sloučeniny (VOC) a oxidy dusíku (NO_x), které přispívají ke znečištění ovzduší. Snížením emisí metanu můžeme zlepšit kvalitu ovzduší a snížit riziko dýchacích potíží a dalších zdravotních problémů.
4. **Zranitelnost člověka a ekosystému:** změna klimatu představuje existenční riziko pro komunity a ekosystémy, včetně častějších extrémních a silných povětrnostních jevů, narušení dodávek potravin a vody a ohrožení biologické rozmanitosti. Snížením emisí metanu tato rizika zmírníme a zvýšíme odolnost přírodních i lidských systémů.
5. **Přechod na čistou energii:** řešení emisí metanu je nedílnou součástí přechodu na 100% obnovitelné zdroje energie. Investice do obnovitelných zdrojů energie, jako je větrná a solární energie, a postupné snižování závislosti na fosilních palivech, zejména na fosilním plynu, jsou v souladu s širšími snahami o dekarbonizaci energetického sektoru. Snížení emisí metanu z energetického sektoru je jedním z politických požadavků nevládních organizací na [postupné vyřazení plynu do roku 2035](#), abychom zůstali v souladu s cíli Pařížské dohody.

Velikost problému

Odhady množství emisí metanu jsou zatíženy vysokou mírou nejistoty, protože většina emisí je vykazována nedostatečně. IEA v nejnovějším [Global Methane Tracker \(Globální sledování metanu\) 2023](#) uvádí, že se ho ročně vypustí přibližně 580 Mt.

Patří zde emise z přírodních zdrojů (přibližně 40 % z celkového množství) a emise z lidské činnosti (přibližně 60 % z celkového množství), známé také jako antropogenní emise. Největším zdrojem antropogenních emisí je zemědělství (představuje přibližně 142,3 MT), **těsně následované energetikou (přibližně 135 MT)**, která zahrnuje emise z uhlí, ropy a fosilního plynu.

- Na ropný sektor připadá 45,6 Mt;
- Na plynárenství připadá 36,7 Mt (většina emisí pochází z běžného každodenního provozu plynárenství, následují emise z velmi rozsáhlých jednorázových úniků);
- Uhelný sektor představuje 41,8 Mt emisí.

U těchto tří odvětví zpracovávajících fosilní paliva berou odhady IEA v úvahu emise metanu z celého řetězce - tedy těžby, výroby, zpracování, přepravy a skladování. Zahrnuty jsou tak i emise z koncových zařízení na výrobu produktů z uhlí, ropy a zemního plynu (přibližně 5 Mt nebo 3 % metanu souvisejícího s energetikou). Global Methane Tracker pomíjí pouze emise z opuštěných uhelných dolů a ropných a plynových vrtů, které nicméně rovněž představují významnou část emisí.¹

A co LNG?

Emise metanu z procesů zpracování a přepravy zkapalněného zemního plynu (LNG) nejsou zahrnuty do celkových emisí z odvětví zemního plynu. Protože se však LNG skládá především z metanu, dochází k únikům v celém dodavatelském řetězci LNG a přibývá důkazů, že představují sice malý, ale významný zdroj emisí. Zatím chybí přesné údaje, ale **IEA odhaduje, že celkové fugitivní emise metanu ze zkapalňování a přepravy LNG v roce 2022 činily přibližně 0,4 Mt**, tedy asi 0,1 % celosvětově přepravovaného LNG v

¹ Americká agentura pro ochranu životního prostředí uvádí, že jsou zodpovědné za téměř 5 % emisí metanu ze sektoru energetiky ve Spojených státech; a nedávná studie odhadla, že opuštěné doly by mohly představovat téměř jednu pětinu emisí metanu z celosvětové produkce uhlí.

tomtéž roce. S rostoucí produkcí LNG od ruské invaze na Ukrajinu však rostou i související emise metanu.

K únikům metanu z LNG může docházet také v zařízeních na zkapalňování, při jeho přepravě ze zařízení na loď, ale i během samotné přepravy, kdy se část nákladu odpaří nebo je vypuštěna. **Mezinárodní agentura pro energii odhaduje, že během přepravy dochází k většině emisí z procesů spojených s LNG.** Oblast působnosti nařízení však nezahrnuje přepravu LNG (vztahuje se pouze na LNG terminály, tedy například na činnosti spojené se zkapalňováním). Údajů o únicích nebo vypouštění, k nimž dochází na lodích přepravujících LNG, je navíc nedostatek; na moři se totiž obtížně shromažďují satelitní údaje. To je o to znepokojivější, že 82 % emisí metanu z mezinárodní lodní dopravy pocházelo v roce 2021 z lodí přepravujících LNG, jak zjistila analýza ICCT). Tato obava byla částečně vyřešena, protože systém Evropské unie pro obchodování s emisemi (ETS) se bude vztahovat na emise metanu z lodí vplouvajících do přístavů EU nebo z nich vyplouvajících, ale až od roku 2026. Podle ICCT.by snížení emisí metanu z lodí mohlo umožnit dosáhnout cílů Globálního závazku pro metan, jimiž je snížení celosvětových emisí metanu o 30 % v letech 2020 až 2030.

Oblast působení nařízení

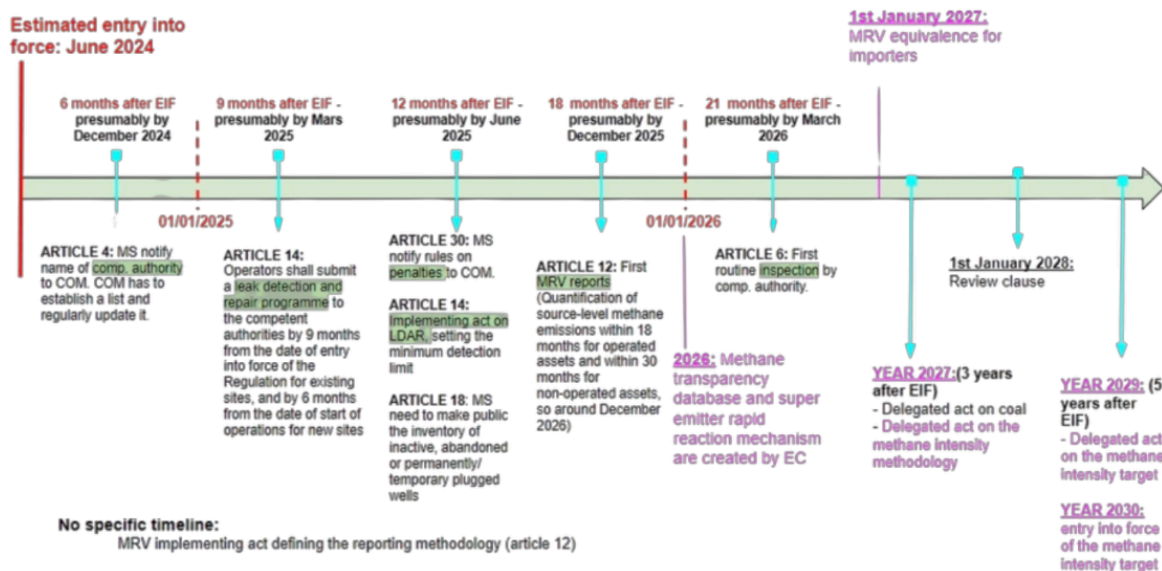
Podle článku 1 se nařízení vztahuje na:

- **Průzkum a těžbu ropy a fosilních plynů** (včetně neaktivních, opuštěných, dočasně a trvale uzavřených vrtů), jakož i **těžbu a zpracování fosilních plynů**.²
- **Přepřavu a distribuci fosilního plynu**, včetně podzemních zásobníků a terminálů zkapalněného zemního plynu (LNG).
- **Provozované uhelné doly** (hlubinné i povrchové) a opuštěné a uzavřené hlubinné uhelné doly.
- **Dovoz ropy, fosilního plynu a uhlí** (viz bod níže o dovozu fosilních paliv).

² Poté, co je vrt vyvrtán a produkuje fosilní plyn nebo ropu, je třeba je shromáždit, oddělit a zpracovat, než je lze použít pro domácí nebo průmyslové účely. Sběrný systém se skládá z potrubí, kompresorů a dalších zařízení určených k přepravě surového plynu z ústí vrtů do zpracovatelských zařízení, jako jsou plynárny nebo rafinerie.

Časový plán provádění

Kompromisní dohodu oficiálně přijala Rada EU 19. prosince 2023 a 11. ledna 2024 o ní hlasovaly společné výbory ITRE a ENVI. Finální hlasování na plénu Evropského parlamentu proběhlo 10. dubna 2024 a nařízení by tak mělo vstoupit v platnost v červnu 2024. Očekávat lze následující časový harmonogram:

Zdroj: CAN Europe

Povinnosti pro odvětví ropy a zemního plynu

Evropští provozovatelé v oblasti těžby a zpracování ropy a zemního plynu budou muset dodržovat nové požadavky na měření, vykazování a ověřování emisí metanu a aplikovat opatření ke snižování emisí metanu prostřednictvím zjišťování a oprav úniků, a to s různou četností v závislosti na typu úniku a složek unikajícího plynu. Rutinní flérování (spalování přebytečného plynu) bude také zakázáno, vypouštění bude povoleno pouze v určitých striktně definovaných případech. Nařízení konkrétně stanoví následující pravidla:

Monitorování, vykazování a ověřování (článek 12)

Monitorování, vykazování a ověřování (MRV) zahrnuje měření emisí metanu, shromažďování a předávání těchto údajů, zatímco ověřování zajišťuje přesnost a spolehlivost vykázaných informací prostřednictvím nezávislých procesů hodnocení a validace údajů.

Ve stanovených lhůtách od vstupu nařízení v platnost musí provozovatelé předkládat příslušným orgánům zprávy obsahující:

- **Kvantifikace emisí na úrovni zdroje metanu v rámci 18 měsíců u provozovaných aktiv a do 30 měsíců u neprovozovaných aktiv.**
- **Měření emisí na úrovni provozovny do 30 měsíců u provozovaných aktiv a do 48 měsíců u neprovozovaných aktiv.**

Evropská komise prostřednictvím prováděcích aktů upřesní metodiku podávání zpráv (ačkoli není stanoven žádný konkrétní termín, ale pravděpodobně to bude brzy). Do té doby budou provozovatelé využívat **technické návody z dokumentů Oil and Gas Methane Partnership (OGMP) 2.0.**³ V případě nesrovnalosti mezi těmito dvěma měřeními budou muset provozovatelé také neprodleně informovat příslušné orgány a provést nápravu.

Kontroly prováděné příslušnými orgány

Členské státy budou muset určit příslušný orgán, který bude moci provádět nerutinní kontroly provozovatelů, včetně provozovatelů dolů, a dovozců v souladu s prvky stanovenými v článku 6 nařízení. Příslušné orgány budou muset rovněž provádět rutinní inspekce u provozovatelů uhelných, ropných a plynárenských podniků, a to následujícím způsobem:

- **První kontrola musí být dokončena nejpozději 21 měsíců od vstupu nařízení v platnost.**
- Doba mezi kontrolami **nesmí být delší než 3 roky.**
- Pokud bylo zjištěno **závažné porušení**, musí se další kontrola uskutečnit **do jednoho roku.**

Zjišťování a opravy úniků (článek 14)

Zjišťování a opravy úniků (LDAR) v případě emisí metanu zahrnují identifikaci a opravu neúmyslných úniků. Cílem tohoto procesu je řešit a omezit úniky například z plynové

infrastruktury.

Text zavádí přístup založený na rizicích a zavádí **dva typy průzkumů LDAR** pro provozovatele, kteří budou muset vyměnit všechny komponenty:

- **TYP 1 (větší úniky)** - úniky se musí opravit, jakmile dosáhnou 7000 objemových částic metanu (ppm) nebo 17 gramů metanu za hodinu (g/h).
- **TYP 2 (menší úniky)** - úniky se musí opravit, jakmile dosáhnou 500 ppm nebo 1 g/h metanu.
- Tyto prahové hodnoty se zvyšují na 1000 ppt nebo 5 g/h pro podzemní složky a složky nad hladinou moře, zatímco pro složky pod hladinou moře a pod mořským dnem platí prahová hodnota 7000 ppt nebo 17 g/h.

Provozovatelé budou muset příslušným orgánům předložit program zjišťování a odstraňování úniků do 9 měsíců od vstupu nařízení v platnost v případě stávajících lokalit a do 6 měsíců od data zahájení provozu v případě nových lokalit.

Četnost průzkumů LDAR se liší podle toho, zda se jedná o nadzemní, podzemní a distribuční a přenosové sítě.

Příklad průzkumů LDAR pro nadzemní a podzemní komponenty:

	TYP 1 (větší úniky)	TYP 2 (menší úniky)
Nadzemní komponenty	<ul style="list-style-type: none"> ● Každé 4 měsíce (kompresorová stanice, podzemní zásobník, LNG terminál, regulační a měřicí stanice) ● Každých 9 měsíců (ventilová stanice) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Každých 8 měsíců (kompresorová stanice, podzemní zásobník, LNG terminál, regulační a měřicí stanice) ● Každých 18 měsíců (ventilová stanice)
Podzemní komponenty	Různá frekvence podle druhu materiálu, např. tvárná litina každých 6 měsíců a PVC a chráněné oceli každých 15 měsíců.	Různá frekvence podle druhu materiálu, např. šedá litina každých 6 měsíců a PVC (každých 18 měsíců) a chráněné oceli (každých 30 měsíců).

Opravy nebo výměny součástí musí být provedeny **co nejdříve**, první pokus musí proběhnout **nejpozději do 5 dnů od zjištění, kompletní oprava do a 30 dnů**. Pokud to není možné, musí to provozovatelé oznámit a předložit důkazy.

Výjimky LDAR

Na **složky ropy a fosilního plynu na moři v hloubce větší než 700 metrů se** povinnost LDAR nevztahuje. Pokud provozovatelé ropných a plynárenských zařízení mohou na základě pravidel MRV a posouzení ověřovatelem prokázat, že **během pěti předchozích let došlo k úniku méně než 1 % všech jejich složek a dílčích složek v každé lokalitě a že emise metanu spojené s těmito úniky představují dohromady méně než 0,08 % celkového objemu plynu nebo 0,015 % celkové hmotnosti zpracované nebo vytěžené ropy**, bude se uplatňovat jiná četnost průzkumů LDAR, přičemž četnost se prodlouží až na každých 60 měsíců.

Omezení běžného odvětrávání a flérování (články 15, 16, 22 a 26)

Běžné odvětrávání a flérování (RVF) zahrnuje záměrné vypouštění metanu do atmosféry. Při odvětrávání se metan uvolňuje přímo, zatímco při flérování se metan spaluje a přeměňuje se na oxid uhličitý (CO₂). Tyto postupy jsou fosilními společnostmi zdůvodňovány bezpečnostními, provozními nebo regulačními důvody.

Běžné flérování je okamžitě se vstupem nařízení v platnost zakázáno; odvětrávání je povoleno pouze v případě nouze nebo poruchy (podle okolností stanovených v článku 15). Provozovatelé jsou události spojené s odvětráváním a flérováním povinni oznámit příslušným orgánům, jsou-li způsobené mimořádnou událostí, poruchou, nebo pokud trvají 8 a více hodin v průběhu 24 hodin v rámci jedné události.

Uzavřené, neaktivní, zablokované a opuštěné vrty (článek 18)

Po 12 měsících od vstupu nařízení v platnost musí členské státy **zveřejnit soupis** všech evidovaných neaktivních vrtů, dočasně uzavřených vrtů a trvale uzavřených a opuštěných vrtů. Tento soupis musí být poté pravidelně aktualizován. **Důkaz o neexistenci emisí metanu**

by měl být předložen u vrtů trvale uzavřených a opuštěných před méně než 30 lety a u ostatních vrtů, pokud je k dispozici. Byly však zavedeny výjimky pro členské státy s více než 40 000 neaktivními vrty a pro ropné a plynové vrty na moři umístěné ve velké hloubce.

A co uhelný sektor?

Nařízení se vztahuje na **provozované hlubinné a povrchové uhelné doly**, včetně emisí metanu z větracích šachet, odvodňovacích stanic (bez ohledu na důvody k odvětrávání a flérování) a z činností po ukončení těžby (v oblasti dolu) během procesu těžby. **Pro podzemní opuštěné nebo uzavřené uhelné doly** se nařízení použije pouze v případě, že byla těžba uhlí ukončena 70 let před datem vstupu tohoto nařízení v platnost. Nařízení o metanu se nevztahuje na uhelné doly, které byly opuštěny a uzavřeny před více než 70 lety, a na uhelné doly, které byly zatopeny před více než 10 lety.

Pokud jde o pravidla pro monitorování a vykazování emisí, provozovatelé dolů a odvodňovacích stanic budou muset předložit první zprávu 12 měsíců po vstupu nařízení v platnost, a poté každoročně předkládat údaje o emisích metanu na úrovni zdroje, ale s různými metodami měření v závislosti na tom, zda se jedná o větrací šachtu a odvodňovací stanici, nebo povrchový důl. V případě podzemních uzavřených nebo opuštěných dolů musí provozovatelé do 12 měsíců od vstupu nařízení v platnost předložit pouze soupis všech lokalit. Skutečné činnosti spojené s měřením začínají 24 měsíců po vstupu nařízení v platnost. Do MRV pravidel byly doplněny výjimky, které umožňují vyjmout určité komponenty z dalšího monitorování a vykazování emisí, pokud je zjištěný roční únik metanu nižší než 1 tuna metanu po dobu šesti po sobě jdoucích let v případě zatopených dolů nebo dvanácti po sobě jdoucích let v případě suchých dolů.

Pravidla pro běžné odvětrávání a flérování:

- Od roku 2025 bude zakázáno rutinní odvětrávání a flérování v odvodňovacích stanicích a od roku 2027 ve větracích šachtách.
- Vypouštění metanu v množství větším než 5 tun na kilotunu bude zakázáno v roce 2027 pro doly na teplárenské uhlí, v roce 2031 se tento limit sníží na 3 tuny metanu na kilotunu uhlí. Do tří let od vydání nařízení Komise stanoví hranici pro odvětrávání koksovateľného uhlí.
- Od 1. ledna 2030 bude zakázáno odvětrávání a flérování z uzavřených a opuštěných dolů.

Hlavním nedostatkem nařízení je opožděné stanovení prahové hodnoty pro odvětrávání pro koksován, během kterého se uvolňuje velké množství metanu. Z dolů na koksovateľné uhlí se ročně uvolní přibližně 200 tisíc tun metanu, což je podobné jako emise z hlubinných dolů na teplárenské uhlí a necelá polovina emisí z činných hlubinných dolů v EU.

V případě **provozovaných hlubinných uhelných dolů** oznámí provozovatelé odvodňovacích stanic příslušným orgánům všechny případy odvětrávání a flérování - s účinností destrukce a odstraňování nižší než 99 % - způsobené mimořádnou událostí nebo poruchou, nebo k nimž došlo nevyhnutelně v důsledku údržby odvodňovacího systému.

Pravidla pro import fosilních paliv (články 27 - 30)

Nejdůležitější je, že nařízení zavádí opatření k řešení emisí metanu spojených s dovozem energie do EU. Vzhledem k tomu, že EU je jedním z největších spotřebitelů fosilních paliv na světě a 80 % své spotřeby fosilních paliv dováží, je řešení upstream segmentu dodavatelského řetězce zásadní součástí nařízení. Text předpokládá tři implementační fáze:

Fáze 1: Informační povinnost pro dovozce

Do devíti měsíců od vstupu nařízení v platnost (**tedy pravděpodobně v březnu 2025**) budou muset dovozci poskytnout konkrétní informace podrobně uvedené v Příloze VIII, které se týkají například výrobce nebo exportéra ropy a zemního plynu. Poskytnuté informace se budou týkat např. toho, zda tito provádějí měření a kvantifikaci emisí na úrovni zdroje a lokality, zda údaje podléhají ověření nezávislou třetí stranou, zda jsou tyto emise někde vykazovány, zda splňuje požadavky UNFCCC na podávání zpráv nebo normy OGMP 2.0 apod.

Evropská komise bude muset **do 18 měsíců od vstupu nařízení v platnost (nejpozději do roku 2026)** vytvořit **transparentní databázi emisí metanu**, v níž budou údaje nahlášené dovozci a provozovateli v EU zpřístupněny veřejnosti. Záměrem je, aby tento nástroj sledoval emise metanu z různých zdrojů dodávek plynu a ukázal, které energetické společnosti a země vyrábějící energii berou své závazky vážně, a které zaostávají. To bude **spojeno s vytvořením tzv. mechanismu rychlé reakce na superemitory, který** bude založen na satelitních datech zpřístupněných certifikovanými poskytovateli (jako je např. součást kosmického programu EU Copernicus), aby bylo možné detekovat a vyměňovat si informace o událostech, při kterých dochází k uvolnění výjimečně velkého množství metanu. To umožní Evropské komisi informovat členský stát nebo třetí zemi o takovéto události a přijmout rychlá opatření k nápravě následků nebo jejímu zastavení. Tento sběr dat umožní Komisi definovat metanové profily zemí a firem do dvou let od vstupu nařízení v platnost (polovina roku 2026).

Fáze 2: Rovnocennost MRV pro dovozce

Od 1. ledna 2027 se stejná opatření v oblasti **monitorování, vykazování a ověřování** (MRV), která platí v EU, rozšíří na **dovozce fosilních paliv** (pouze pro nové smlouvy podepsané po vstupu nařízení v platnost, tedy od poloviny roku 2024). Tato pravidla se budou vztahovat i na obnovené smlouvy, a to i v případě nevýslovného obnovení, ke kterému dojde po vstupu nařízení v platnost.

Fáze 3: Stanovení normy pro emisní intenzitu metanu

Posledním krokem dovozního rámce je stanovení cílové úrovně emisí metanu. **Do tří let od vstupu nařízení v platnost (tj. nejdříve v polovině roku 2027)** zveřejní Evropská komise **akt v přenesené pravomoci, kterým bude definovat metodiku pro emisní intenzitu metanu a zavede povinnost vykazovat intenzitu svých úniků metanu pro dovozce. Tato povinnost začne platit kolem roku 2028, což se bude shodovat s implementací aktu v přenesené pravomoci. Metodika a shromážděné údaje umožní Komisi definovat maximální cílovou úroveň emisí metanu prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci do 5 let po vstupu nařízení v platnost (nejdříve v polovině roku 2029)**. Tato maximální prahová hodnota intenzity metanu, která je nejkonkrétnějším opatřením ke snížení emisí metanu z upstream segmentu však nebude prosazena dříve než v roce 2030, tedy 6 let po vstupu nařízení v platnost.

IEA a Global Methane Pledge naopak prosazují aktivní snižování emisí metanu, kterého má být dosaženo již do roku 2030. Cílová emisní intenzita metanu se bude zároveň vztahovat pouze na nové energetické smlouvy uzavřené po vstupu nařízení v platnost. Je obtížné přesně posoudit, jaký dopad bude toto omezení působnosti mít na implementaci opatření, protože řada smluv o dodávkách je uzavírána na dlouhou dobu a tyto informace jsou důvěrné. Toto omezení však implicitně ještě více oddaluje dosažení záměru o stanovení cílové emisní intenzity metanu, protože budeme muset počkat, až budou stávající smlouvy ukončeny a obnoveny, a až pak začnou nové povinnosti pro dovozce platit.

Hodnocení

Ačkoli je nařízení prvním krokem správným směrem, pro posílení opatření v oblasti dovozu a pro sledování jejich implementace je třeba udělat ještě mnoho:

- Text nezavádí pro dovozce fosilních paliv žádná jiná pravidla pro zmírnění dopadů než ekvivalentní MRV, a vylučuje tak rozšíření domácích opatření EU na dovoz v oblasti zjišťování a odstraňování úniků (LDAR) a omezení rutinního odvětrávání a flérování (LRVF).

- Lhůta pro zavedení normy úrovně emisí metanu je příliš dlouhá, vzhledem k tomu, že teprve v roce 2027 Evropská komise zveřejní akt v přenesené pravomoci, který bude definovat metodiku. To je zjevně v přímém rozporu s mezinárodními závazky EU v rámci Globálního závazku pro metan, **jehož cílem je snížit globální antropogenní emise metanu o 30 % do roku 2030.**

Sankce: slabý rámec

Členské státy budou muset stanovit vlastní sankční pravidla a budou moci samy stanovit opatření nezbytná k zajištění jejich implementace. Jediným pravidlem uvedeným v článku 30 je, že sankce musí být **účinné, přiměřené a odrazující** a budou muset zahrnovat **pokuty úměrné škodám na životním prostředí a dopadům na bezpečnost lidí a veřejné zdraví**. Předpokládají se také pravidelné sankce, které mají zajistit, aby provozovatelé přestali porušovat předpisy.

Členské státy zajistí, aby příslušné orgány měly pravomoc ukládat správní sankce a správní opatření týkající se porušení ustanovení o dovozu a odpovídajících ustanovení platných na úrovni EU. Členské státy budou muset pravidla, o nichž rozhodly, oznámit Komisi do 12 měsíců ode dne vstupu nařízení v platnost, aby se zajistil jejich soulad s pravidly uplatňovanými ostatními členskými státy.

Nařízení však nestanoví jednotná pravidla pro celou EU a poplatek za emise metanu, jako to činí například americký zákon o snížení inflace ([US Inflation Reduction Act](#)). Ten se vztahuje na ropná a plynárenská zařízení, která Agentuře pro ochranu životního prostředí USA (EPA) vykazují emise vyšší než 25 000 metrických tun ekvivalentu CO₂ ročně - další informace naleznete v tabulce níže. **Kromě toho čl. 30 nestanovuje zákaz výrobků, které nerespektují nařízení EU o metanu.** Sankce pro dovozce budou platit až od roku 2030.

Globální perspektiva

I když jsou emise metanu v EU ve srovnání s ostatními velkými regiony produkujícími fosilní paliva relativně nízké, silná závislost bloku na dovozu plynu a ropy, které tvoří přibližně 80 %

jeho spotřeby, má za následek extrémně vysokou metanovou stopu.

Je proto zásadní porovnat nařízení EU o metanu s ustanoveními, která platí nebo se projednávají v některých klíčových vyvázejících zemích. Zejména to platí pro ty země, které jsou v současnosti nejdůležitějšími dodavateli fosilních paliv do Evropy.

Od ruské invaze na Ukrajinu jsme svědky radikální změny předchozích vzorců obchodu s energiemi, kdy byl dovoz fosilního plynu z Ruska potrubím nahrazen exponenciálním nárůstem dovozu zkapalněného zemního plynu (LNG), tj. Evropa se v letech 2022 a 2023 stala hlavní destinací pro americký vývoz LNG. Je proto důležité porovnat, co se děje v jiných zemích, zejména s ohledem na to, že EU se rozhodla nezavádět maximální hodnoty úrovně emisí až do roku 2030.

Při porovnání pravidel EU pro metan s pravidly jiných zemí je patrné, že EU zaostává za zeměmi, jako jsou USA a Norsko, pokud jde o zavedení zdanění nebo poplatku za překročení stanovených prahových hodnot emisí metanu.

Země	Spojené státy americké
<p>Monitorování, reportování a ověřování (MRV)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komplexní monitorování úniků metanu z vrtů a kompresorových stanic, které ropným a plynárenským společnostem umožní flexibilně využívat levné a inovativní technologie monitorování emisí metanu. • Vytvoření programu "Super Emitter" - využití odborných znalostí třetích stran v oblasti dálkového průzkumu k odhalení velkých úniků metanu.
<p>Zjišťování a opravy netěsností (LDAR)</p>	<p>Těžební lokality jsou rozděleny do několika regulačních kategorií:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrtů s jednou hlavicí vyžadují čtvrtletní zvukové, vizuální a čichové kontroly (AVO). Opravy musí být dokončeny 30 dní po prvním pokusu. • Více-hlavičové vrtů vyžadují půlroční kontroly pomocí

	<p>optického zobrazování plynu (OGI) a čtvrtletní kontroly AVO. Opravy musí být dokončeny 30 dní po prvním pokusu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na místech vrtů s významným množstvím těžebních a zpracovatelských zařízení se vyžadují čtvrtletní kontroly OGI a dvouměsíční kontroly AVO. Opravy musí být dokončeny 30 dní po prvním pokusu.
<p>Odvětrávání a flérování</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zaveden požadavek na odstranění rutinního spalování fosilního plynu, který vzniká u nových ropných vrtů, s výjimkou velmi omezených případů, jako jsou mimořádné události a bezpečnostní důvody. • V Coloradu a Novém Mexiku navíc není povoleno dlouhodobé rutinní spalování přidruženého plynu.
<p>Poplatek za emise metanu</p>	<p>ANO - zaveden zákonem o snížení inflace (IRA) v roce 2022 a od roku 2024 (zpočátku v sazbě 900 USD za metrickou tunu). V lednu 2024 byl zveřejněn návrh předpisu, který má vysvětlit, jak bude poplatek fungovat.</p> <p>Pravidla se nevztahují zejména na terminály a skladovací zařízení LNG, těžbu na moři a plynovody, ale poplatky za emise metanu by mohly být vyměřeny, pokud by jejich emise překročily zákonem stanovené emisní prahy.</p>

Země	Norsko <i>Emise metanu jsou regulovány několika zákony: Zákonem o kontrole znečištění, Zákonem o obchodování s emisemi skleníkových plynů, Zákonem o ropě a Zákonem o dani z CO2.</i>
Monitorování, reportování a ověřování (MRV)	<ul style="list-style-type: none"> Podle legislativního aktu M-107 existuje povinnost ohlašovat emise do ovzduší, včetně emisí metanu. Všichni provozovatelé musí Norské agentuře pro životní prostředí předložit výroční zprávu.
Odvětrávání a flérování	Zákaz běžného vypouštění a flérování plynu platí od roku 1970, s výjimkou bezpečnostních důvodů, které jsou založeny na povoleních vydaných ministerstvem ropného průmyslu a energetiky.
Poplatek za emise metanu	Vypouštění fosilního plynu je zdaněno sazbou 766 NOK za tunu CO ₂ ekv.

Země	Nigérie
Monitorování, reportování a ověřování (MRV)	<ul style="list-style-type: none"> Provozovatelé vypracují a předloží plány řízení emisí skleníkových plynů do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti právních předpisů, které zahrnují soupis zdrojů emisí, metodiky započítávání a plány a harmonogramy dosažení nulových čistých emisí.
Zjišťování a opravy netěsností (LDAR)	<p>Kontroly LDAR s následující četností:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jedna kontrola během prvního roku od implementace právních předpisů; Dvě kontroly ve druhém roce; Čtyři kontroly ve třetím a následujících letech.
Odvětrávání a flérování	<ul style="list-style-type: none"> Odvětrávání je zakázáno a rutinní flérování plynu musí být odstraněno do roku 2030. Snížení fugitivních emisí/úniků metanu ze spracování ropy a plynu o 60 % do roku 2031.

Země	Alžírsko
Monitorování, reportování a ověřování (MRV)	Neexistují žádná zvláštní omezení emisí ani požadavky na reportování emisí metanu.
Zjišťování a opravy netěsností (LDAR)	Neexistují žádná zvláštní omezení emisí ani požadavky na reportování emisí metanu.
Odvětrávání a flérování	Zákaz rutinního flérování a odvětrávání s některými výjimkami uvedenými v zákoně č. 19-13.
Poplatek za emise metanu	Daň z objemu fosilního plynu vypouštěného do ovzduší ve výši 12000 alžírských dinárů (přibližně 81 EUR) za 1000 metrů krychlových (m ³)

Climate Action Network (CAN) Europe | www.caneurope.org | je přední evropská koalice nevládních organizací bojujících proti změně klimatu. Jejími členy je více než 200 organizací aktivních ve 40 evropských zemích a podporujících udržitelné klimatické, energetické a rozvojové politiky v celé Evropě.

Food & Water Action Europe | www.foodandwatereurope.org | je evropský program Food & Water Watch, neziskové organizace se sídlem ve Spojených státech. S více než 2 miliony příznivců usiluje Food & Water Watch o potravinovou bezpečnost, čistou vodu a obyvatelné klima pro všechny.

Centrum pro dopravu a energetiku | www.cde-org.cz | [LinkedIn](#) | [X\(Twitter\)](#) | [Facebook](#)
 Již více než dvacet let přinášíme expertní pohled na energetickou transformaci ohleduplnou k lidem i klimatu. Prosazujeme ambiciózní a spravedlivou klimatickou politiku. Monitorujeme využívání veřejných financí. Spolupracujeme s veřejnou správou, byznysem i akademickou sférou. Usilujeme o klimaticky neutrální svět.

Květen 2024